

Motion till riksdagen

1989/90:So446

av Birger Rosqvist m.fl. (s)

Skärpt kontroll vid receptutskrivning av narkotiska preparat

Trots alla de åtgärder som sätts in för att komma tillrätta med narkotikamissbruket, nödgas vi ändå konstatera att missbruket med alla sina negativa följder är stort. Den som vill komma över narkotiska preparat tycks inte effektivt nog hindras av de åtgärder som hittills vidtagits mot exempelvis insmuggling eller av gällande regler att försvåra och stoppa tillgången.

För medicinskt bruk finns i Sverige ett flertal preparat som i författning klassificeras som narkotika. Det rör sig om i huvudsak två grupper av preparat, lugnande medel och sömnmedel (t.ex. Valium och Mogadon), respektive smärtstillande preparat av morfintyp (ex. Morfin och Ketogan). Dessa finns tillgängliga i olika former: tabletter och injektionslösningar.

Gemensamt för båda grupperna är att en tillvänjningsrisk och därav orsakad risk för missbruk föreligger när sådana preparat ordineras av läkare i medicinskt syfte. Ett beroende kan således uppstå redan vid medicinskt bruk. Dessutom kan sådana som narkotika klassade preparat användas som ersättning för andra och illegala substanser vid redan etablerat missbruk.

Bruket av narkotiska preparat förskrivna per recept omgärdas av vissa kontrollregler. Detta gäller främst vad avser receptutformningen. Förskrivningsrätt tillkommer endast läkare och tandläkare. Trots detta förekommer att missbrukare, på stulna receptblanketter eller genom ändringar på utskrivna recept förfalskar förskrivningar och därmed tillskansar sig sådana medel. Detta innebär för patienten där läkare förskrivit medlen att läkarens kontroll över förskrivna mängder uteblir och därmed ökar risken för tillvänjning. För den etablerade missbrukaren ger det en möjlighet till fortsatt missbruk.

Till dessa problem kommer också att förskrivning av narkotiska preparat i icke oväsentlig mängd sker av läkare som fråntagits sin förskrivningsrätt.

Dagens kontrollsystem har visat sig otillräckligt. Det är uppenbart att en skärpning av rutinerna kring förskrivningen av narkotiska preparat är nödvändig. Problemet är i stort en fråga för samarbete mellan öppenvården och apoteken.

En central registrering av narkotikarecept, sorterade efter patient, torde vara förenad med betydande sekretess- och integritetsproblem. Detsamma gäller för ett motboksliknande system.

För att undvika förfalskningar och illegal förskrivning vore enligt vår mening en lösning att inrätta ett återrapporteringsystem mellan expedierande

apotek och förskrivande läkare i varje enskilt fall. Detta kunde dessutom kombineras med central registrering av recept, sorterade efter förskrivande läkare. En sådan åtgärd skulle också bidra till att förhindra missbruk av förskrivningsrätt men samtidigt förena krav på kontroll och sekretess.

Kampen mot narkotikamissbruket är en av de viktigaste samhällsfrågorna. Tillgång och åtkomlighet måste motverkas effektivt och kraftfullt. Missbruket måste bekämpas när det uppstått. Åtgärder och krafttag måste också sättas in för att narkotikaberoende och därav föranlett missbruk inte skall uppstå. Detta gäller särskilt vid receptutskrivning av medicinska preparat som klassats som narkotika.

Mot. 1989/90

So446

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder för att förhindra narkotikamissbruk genom skärpt kontroll vid receptutskrivning av narkotiska preparat.

Stockholm den 23 januari 1990

Birger Rosqvist (s)

Lena Öhrsvik (s)

Bengt Kronblad (s)